

”Katterna kommer in från mörkret” av Göran Greider – ”Städerna inuti Hall” av Johannes Anyuru

Referat från uppläsning och samtal om politisk dikt i ABF-huset 16 september 2009. Samtalsledare Moa Elf Karlén.

Göran Greider och Johannes Anyuru läste ur och pratade om sina nya samlingar ”Katterna kommer in från mörkret” respektive ”Städerna inuti Hall” och var överens om att skrivandet alltid är en politisk handling – även när man väljer bort politik. Och politisk kunde kanske översättas med engagerad. Att skriva dikt var ett sätt att vidga gränserna för den traditionella politiken, den som ofta blockerar i stället för förklarar vad som händer, menade Greider. På frågan om vilken tradition som inspirerar honom i hans poesi svarade han att tradition var ett dött ord, böcker fanns det däremot som aldrig dör, orden av Göran Sonnevi, Passolini, Brecht lever vidare. I vilket Anyuru instämde. De hade samma förebilder, plus i Anyurus fall, antikens Virgilius.

Greider pläderade för brukspoesi, en poesi som kan förstås och användas av i princip vem som helst och till vilken han räknade bland andra Bob Dylan och proggen. Han tog avstånd från den sorts poesi som göder ett akademiskt expertvälde. Dikten måste vara tolkningsbar. ”En dikt ska inte behöva dechiffreras som ett meddelande från fienden.” Den dikt han hyllade var en ”handling som diktaren själv först försöker förstå” – det gäller inte att ”konstruera missförstånd.” Men, man kan aldrig så noga veta, fortsatte han. En dikt om ett växthus som han publicerade i Dala-Demokraten fick en läsare att säga upp prenumerationen i ilska och oförståelse över att något sådant kunde kallas dikt.

Anyuru talade om sin dikt som ”bluddrig och skarp”, han ville införliva hela världen i sin poesi, bredda den över hela fältet också det naturvetenskapliga. Och de bägge skalderna var överens om att naturvetenskapen, åtminstone i populärvetenskaplig form, var ett viktigt inslag i deras dikt, för Greider en sorts vila från dagspolitikens pockande debatt, för Anyuru ett sätt att ta in det verkliga undret – världens existens och hur den är beskaffad – i sin dikt. Genom att skriva om kvarkar, partikelacceleratorer och parallella världar kunde i bästa fall en oceanisk känsla av encyklopedisk kunskap frammanas. Men kanske är det ändå i den direkt politiska dikten som de bägge lättast når fram. Är poesi bra för politiken? På den frågan svarade Greider att poesi kan fungera som en bekräftelse och citerade sin dikt ”Tredje maj”

Mitt Första majtal ligger på bordet.
Ett litet manus
häftat med häftapparat.
Jag stod i solen och talade.
Det kom fram människor efteråt.
Jag förändrar ingenting.
Men jag och de som lyssnade
bidrar till att vidmakthålla
ett hopp om förändring.

Anyurus svar var en dikt om förortskravallerna i Paris:

Delar av den gamla franska staden
Delar av den gamla
Europeiska staden I städernas ytterkanteer
brinner bildäcken
dag efter dag, ytterst
i sommaren, som den yttersta
dagen

Han är
eld, bensin,

De som bränner bilarna är arga, trötta,
frustrerade, arbetslösa, inspärrade, förbannade –

Bann

Människohjärtats
svaga varma droppjud
i världsrymden

Bann

Han är en balkong, ser
upp mellan galler
på stjärnhimlen

Bann

Apor tjattrar
mellan fasaderna

På stälkar av is
kondenseras ljuden
och sväller,
äggvitelika
tunga droppar
som faller
Banlieu ---

Kerstin Vinterhed